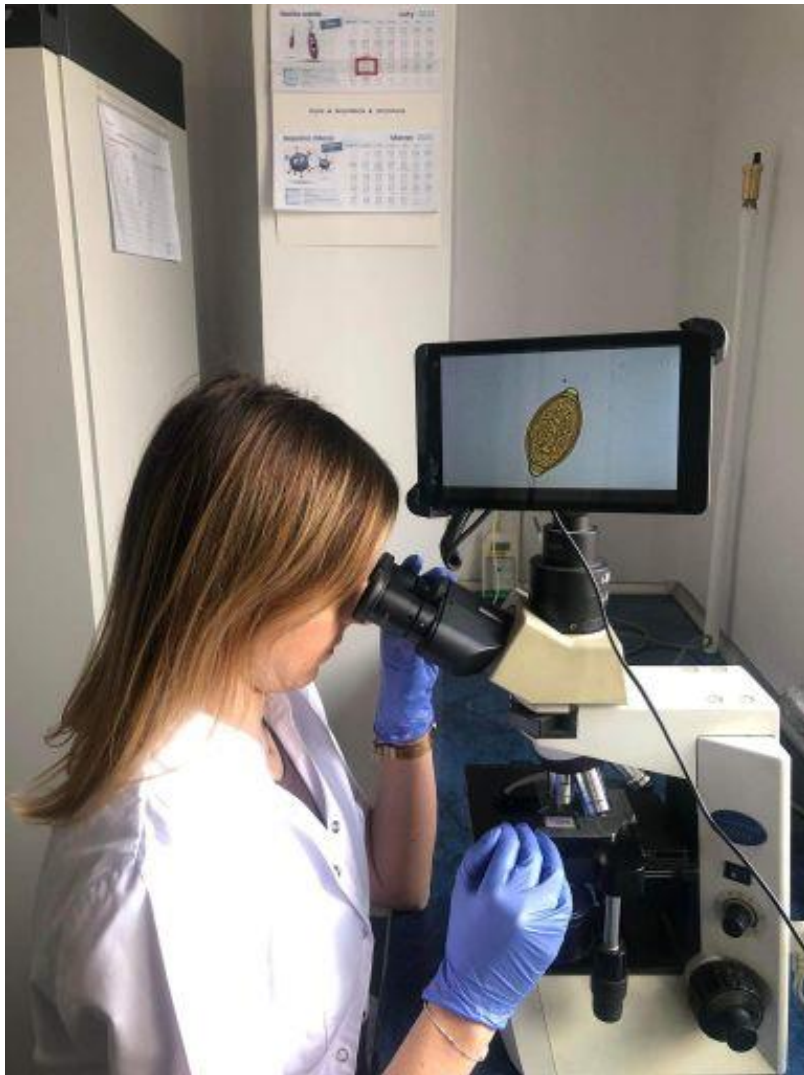

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KAZIMIERSKIEGO
ZA 2022 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2023

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Do 16 maja 2022r. działalność w przeważającej części była skierowana na zwalczanie epidemii związanej z wirusem SARS-coV-2, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. Od 16 maja 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwa ogłoszony **stan zagrożenia epidemicznego**.

Nadzorem objętych jest 32 281 mieszkańców powiatu kazimierskiego (stan na 31.12.2021r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadził 408 kontroli, wydał 93 decyzje, nałożył 19 mandatów na kwotę 2 600 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 5 174 badania laboratoryjne, w tym 396 oznaczeń chemicznych, 5 377 oznaczeń fizycznych i 7 292 oznaczenia mikrobiologiczne.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska,

basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2022 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audyt zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kazimierskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu kazimierskiego w 2022 roku (podobnie jak w latach ubiegłych), pozostawało na wysokim poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	13
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	15
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	18
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	21
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	25
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	31
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	39
X. PODSUMOWANIE	47

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie pińczowskim 19 marca 2020 r.

W 2022 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1501 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. 75 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **30 zgonów** z powodu Coronavirusa z czego 29 osób miało choroby współistniejące. W okresie od **01.01.2022 r do 31.03.2022 r.** objęto kwarantanną **2821 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **1196 osób zakażonych**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

W 2021 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1651 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. 144 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **57 zgonów** z powodu Coronavirusa z czego 49 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu kazimierskiego objęto kwarantanną **3287 osoby i nadzorem epidemiologicznym 60 osób**.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2020-2021 w roku **2022** mieszczą się w średniej krajowej i utrzymują się na poziomie z roku 2021.

W roku **2022** nastąpił **znaczny wzrost** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2021 w powiecie kazimierskim zarejestrowano **7 przypadków** ospy wietrznej, natomiast w roku **2022** zarejestrowano **225 przypadków** ospy wietrznej.

W **2022 r.** odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**.

W **2021 r.** odnotowano 10 zachorowań wywołanych przez **Salmonellę** w roku **2022** zarejestrowano **7 zachorowań na Salmonellę**.

przy zapadalności - w 2021 r. 29,0/100 tys. dla powiatu i 10,0/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 20,79/100 tys. w kraju.
- w **2022 r.** 21,0/100 tys. dla powiatu i 16,8/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 17,15/100 tys. w kraju.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2022 spadła** liczba zarejestrowanych przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B. w stosunku do roku 2021. Natomiast w roku **2022 nie zarejestrowano**

żadnego przypadku zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C podobnie jak w roku 2021.

W **2022 r.** w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano **żadnego** przypadku zachorowania na WZW B, natomiast w 2021 r. zarejestrowano **1 przypadek** zachorowania na WZW B – :

przy zapadalności - w 2021 r. 2,99/100 tys. dla powiatu i 0,48/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 3,98/100 tys. w kraju.
- w **2022 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,73/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 6,44/100 tys. w kraju.

W **2022** roku w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, także w 2021 r. –: nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C przy zapadalności – w 2021 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,20/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 3,21/100 tys. w kraju.
- w **2022 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 2,36/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 6,53/100 tys. w kraju.

W powiecie kazimierskim w 2021 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na WZW A. przy zapadalności - w 2021 r. 2,99/100 tys. dla powiatu i 0,24/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 0,23/100 tys. w kraju.

W **2022 roku** nie zarejestrowano **żadnego zachorowania na WZW A** w powiecie kazimierskim.
przy zapadalności - w 2022 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,21/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 0,61/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w **2022 r.** w odniesieniu do roku 2021 **nie zarejestrowano żadnego przypadku boreliozy** w powiecie kazimierskim w w/w okresie czasu. Tak samo w roku 2021 nie zarejestrowano żadnego przypadku boreliozy w powiecie kazimierskim.

Zapadalność dla powiatu w 2021 r. – 00,0/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 22,04/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 32,40/100 tys. mieszkańców.

w **2022 r.** zapadalność dla powiatu wynosiła – 0,00/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 25,88/100 tys. Mieszkańców i zapadalności w Polsce 45,43/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2022 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie kazimierskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2022 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2021 r.
BCG	2022	Szczepienie noworodkowe	99,02%	97,2 %
Szczepienie p/WZW B	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	88%	87,4%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99%	99,01 %
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2022	Szczepienie pierwotne	37,9%	33,6%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	87,6%	95,1%
Hib (przeciwno haemophilus influenzae)	2022	Szczepienie pierwotne	37,9%	33,6%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	87,6 %	95,1%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2022	Szczepienie pierwotne	62,1 %	57,%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,02%	94,6%
Zakażenia Rotawirusowe	2022	Szczepienia podstawowe	65,5%	52,7%
Odra, świnka, różyczka	2021	Szczepienie pierwotne	75,1%	67,9 %
DTaP + Polio	2017	Szczepienie I przypominające	46,0 %	72,3%
Odra, świnka, różyczka	2013 (10 rok życia)	rewakcyacja	72,6 %	68%
błonica + tężec+ krztusiec (14 rok życia)	2009	Szczepienie II przypominające	82,2%	70,8%
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2004	Szczepienie III przypominające	77,2%	71,5%

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 1 postępowanie egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, które zakończyło się zaszczepieniem dzieci.

W 2017 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi 2 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. PPIS w Busku-Zdroju w 2018 r. prowadzi 3 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w 1 przypadku dziecko zostało zaszczepione 1 postępowanie zakończyło się wnioskiem o ukaranie i wystawieniem tytułu wykonawczego. W jednym przypadku postępowanie jest w toku. W 2019 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku -Zdroju zgłoszono 3 nowe środowiska antyszczepionkowe z terenu powiatu kazimierskiego. 1 dziecko zostało zaszczepione . W stosunku do pozostałych 2 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadzi postępowanie egzekucyjne. W 2021 r. zgłoszono 4 nowe środowiska uchylające się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2. W 2022 roku zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu kazimierskiego 9 nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci

W 2022 r. wzrosła liczba osób szczepionych przeciwko wściekliźnie ponarażeniowo . W roku 2021 były 2 osoby szczepione ponarażeniowo, natomiast w roku 2022 było 8 osób zaszczepionych przeciwko wściekliźnie ponarażeniowo .

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2021 - 2022

Lp.	ROK	Powiat kazimierski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2021	2	5,9
2.	2022	5	15,0
Liczba ludności w powiecie w 2021 r.		33 340	
Liczba ludności w powiecie w 2022 r.		33 340	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021-2022 odnotowano **wzrost** zachorowań w **2022 r.** w stosunku do roku 2021 .

W 2021 roku nie zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju w meldunkach MZ-55, żadnego zachorowania lub podejrzenia zachorowań na grypę. W **2022 roku** w meldunkach MZ-55 zgłoszono **91** zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę z terenu powiatu kazimierskiego z czego **3 osoby** hospitalizowano. U **3 osób** potwierdzono badaniami laboratoryjnymi **grypę typu A** w tym **1 przypadek** u dziecka do lat 14.

W **2022** roku na terenie powiatu kazimierskiego wykonano **98** kontroli sprawdzających obowiązek stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

W **2021** roku na terenie powiatu kazimierskiego wykonano **848** kontroli sprawdzających obowiązek stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

W 2020 roku na terenie powiatu kazimierskiego wykonano 175 kontroli sprawdzających obowiązek stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu kazimierskiego** nadzorem sanitarnym objęto 6 - urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 5- wodociągów publicznych
- 1- wodociąg komercyjny

Ponadto kontrolowano 2- sieci wodociągowe zaopatrywane z ujęć „obcych” tj. Stary Korczyn i Pałecznicza.

Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Busku-Zdroju skontrolowała na terenie powiatu kazimierskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 5 - wodociągów publicznych oraz 1 - wodociąg komercyjny tj.: wodociąg POLAN Krzczonów,

który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej publicznej.

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu kazimierskiego skontrolowano 6 - urządzeń posiadających własne ujęcia wody to jest 100% urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę są to:

2.1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d (2 obiekty, 0,23 tys. ludności)

1. Łękawa, gm. Kazimierza Wielka
2. Stojanowice, gm. Bejsce

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (2 obiekty, 4,85 tys. ludności)

1. Rosiejów, gm. Skalbierz
2. Czarnocin, gm. Czarnocin

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000 m³/d (1 obiekt, 17,87 tys. ludności)

1. Działoszyce (wliczony do powiatu Kazimierza Wielka)

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. POLAN-Krzczonów, Krakowska Hodowla i Nasiennictwo (160 osób)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczyna postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu kazimierskiego w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 28 prób wody.

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały:

- Brak kwestionowanej jakości wody w nadzorowanych urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia.

Tab. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Kazimierza Wielka (9)	Działoszyce	5	-	-	-
	Łękawa	2	-	-	-
	Pałecznicza	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Bejsce (2)	Stojanowice	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Czarnocin (5)	Czarnocin	4	1	-	-
Opatowiec (6)	Stary Korczyn	3	1	-	-
	POLAN Krzczonów	2	-	-	-
Skalbmierz (6)	Działoszyce	1	-	-	-
	Rosiejów	4	1	-	-
	Razem: 28	25	3	-	-

Na podstawie art. 5 ust.1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie kwestionował jakości wody do spożycia dla ludzi. Stan sanitarny

urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne.

W 2022r. kontrolowano dwukrotnie jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Kazimierzy Wielkiej przy ul. Partyzantów 12. Jakość ciepłej wody w obiekcie nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat kazimierski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - 28 prób wody (25 prób w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 3 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. A i B).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie kazimierskim** w roku sprawozdawczym 2022r. nie wydano żadnych decyzji.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku 2022 - jakość wody w wszystkich kontrolowanych urządzeniach oceniono jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

Teren powiatu kazimierskiego w przeważającej części uzbrojony w sieci wodociągowe (występują gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2022 roku wydano 10 opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Uzgodnienia dotyczyły postępowań w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2022 roku wydano ogółem 4 opinie o dokumentacji projektowej.

Analiza dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2022 r. poz. 1225/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2022 roku w 15 przypadkach zajmowano stanowiska w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W ośmiu przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej

zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania decyzji.

Stanowiska inne na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydał opinię na temat zaproponowanego zabezpieczenia warunków higieniczno-sanitarnych dla przeprowadzenia imprezy masowej odbywającej się w Kazimierzy Wielkiej.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się 2 ustępy publiczne (skontrolowano - 1):

1. Ustęp publiczny w Kazimierzy Wielkiej
2. Ustęp publiczny w Skalbmierzu

W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny 1 ustępu publicznego (w Kazimierzy Wielkiej) - jako stan niebudzący zastrzeżeń, obiekt funkcjonuje cały rok, posiada ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

1. Dom Pomocy Społecznej w Bejskach, Bejsce 230, 28-512 Bejsce
 2. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka
- oraz dwie placówki podlegające Caritas Diecezji Kieleckiej, zapewniające całodobową opiekę tj.
3. Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Morawiany 2, 28-512 Bejsce (dawny DPS) podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej

4. Dom dla bezdomnych – placówka zapewniająca całodobową opiekę podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej

Obiekty w roku sprawozdawczym skontrolowano **2 obiekty**. Kontrolowane placówki zapewniające całodobową opiekę - oceniono jako obiekty dobre, prawidłowo urządzone i wyposażone. Utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym oraz porządkowym.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty świadczące usługi noclegowe. W roku sprawozdawczym na terenie powiatu kazimierskiego skontrolowano 1 gospodarstwo agroturystyczne. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadzono kontrole sanitarne w 5 zakładach usługowych.

Sprawdzano m.in. zapewnienie:

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w jednym obiekcie typu „usługi kosmetyczne” wydano 1 decyzję administracyjną (merytoryczną) zalecającą poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości.

Pozostałe skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

Ponadto w I kwartale 2022 w związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów. Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Brak w ewidencji.

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji 15.

W 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadzono kontrole sanitarno-techniczne 2 cmentarzy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami na terenie 1 obiektu PPIS w Busku-Zdroju - wydał 1 decyzję administracyjną (merytoryczną) zalecającą poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości.

Drugi skontrolowany obiekt w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadający wymogom sanitarnym.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Brak na terenie powiatu kazimierskiego

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku - Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, przystanki, obiekty sportu i kultury.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono 8 obiektów:

- 4 piaskownice
- 2 obiekty sportowe – 1 obiekt oceniono, jako zły Stadion w Kazimierzy Wielkiej
- 1 parking
- 1 obiekt usług pogrzebowych

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w dwóch obiektach PPIS w Busku - Zdroju – wydał odpowiednio 2 decyzje administracyjne (merytoryczne) zalecającą poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 2 decyzje opłatowe za kwestionowane kontrole. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości w jednym obiekcie, natomiast w drugim termin wykonania zaleceń został przedłużony do 31.12.2023r.

Pozostałe kontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe:

- Stan sanitarny Kąpielisk

Na terenie powiatu kazimierskiego brak w ewidencji obiektów o statucie kąpieliska. Z terenu powiatu Kazimierza Wielka zgłoszono 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli (Skalbmierz I oraz Skalbmierz II). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku – Zdroju przeprowadził „1 kontrolę przed sezonem kąpielowym” w miejscu okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli tj. Skalbmierz I, następnie otrzymał pismo zarządcy miejsca kąpieli tj. Gminy Skalbmierz o rezygnacji z prowadzenia działalności.

- Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Kazimierzy Wielkiej – podlegającą Kazimierskiemu Ośrodkowi Sportu - obiekt kąpielowy kryty, całoroczny.

Zarządca pływalni regularnie kontrolował jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym **harmonogramem**.

Ponadto w 2022r. PPIS w Busku - Zdroju kontrolował stan techniczny obiektu pływalni „Wodny Raj”

Stan sanitarno-techniczny obiektu oraz wszystkie badania jakości wody w nieckach basenowych pływalni w Kazimierzy Wielkiej oceniono jako odpowiadające wymogom.

Wnioski

Priorytetem działań w okresie sprawozdawczym w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności.

Wydano **8 decyzji** na obiekty użyteczności publicznej. Na koniec roku sprawozdawczego - bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W jednym obiekcie użyteczności publicznej stan techniczny tego obiektu oceniono jako nieprawidłowy.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu kazimierskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajduje się 1 szpital:

- 1) Szpital Powiatowy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka

Obiekt w roku sprawozdawczym kontrolowany, kompleksowa kontrola obiektu szpitalnego nie wykazała nieprawidłowości.

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Szpital w Kazimierzy Wielkiej zaopatrywany w wodę przez wodociąg sieciowy Działoszyce, jakość wody odpowiada wymogom. Obiekt szpitala posiada również rezerwowe źródło wody – zbiornik rezerwowy.

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Odpady odbierane przez Kazimierskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp.zo.o.

Odpady medyczne przechowywane zgodnie z opracowanymi procedurami gromadzone są w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania uwzględniając ich właściwości oraz sposób ich unieszkodliwiania. Następnie przekazywane do pomieszczenia magazynowania z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności, przez przeszkolony personel. Pomieszczenie magazynowania posiada powierzchnie zmywalne, wyposażone w klimatyzator, utrzymujący prawidłową temperaturę. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

Gospodarka bielizną szpitalną bez zastrzeżeń, wydzielone miejsca/magazyny bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny szpitalnej w pralni zewnętrznej, transport bielizny szpitalnej zapewnia pralnia.

1.4 Prosektoria

Pomieszczenia prosektorium szpitalnego kontrolowane w czasie kontroli kompleksowej obiektu szpitala. Kontrola w zakresie postępowania ze zwłokami nie wykazała nieprawidłowości.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

Na terenie powiatu kazimierskiego w ewidencji znajduje się łącznie 11 obiektów realizujących świadczenia zdrowotne.

Skontrolowano: 11 (wszystkie)

- Ośrodki zdrowia i przychodnie – **8, (skontrolowano - 8).**
- Zakład opiekuńczo-leczniczy – **1, (skontrolowano 1)**
- Inne zakłady (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) tj. Pogotowie w Kazimierzy Wielkiej - **1 (skontrolowano - 1).** W tym 1 karetkę.
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – **1** tj. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „REHAMED” Kazimierza Wielka ul. Kolejowa 27E **(skontrolowano - 1).**

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych, objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek (ocenione na koniec roku sprawozdawczego) nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

3.5. Sterylizacja i dezynfekcja

Szpital, Ośrodki Zdrowia i prywatne gabinety lekarskie znajdujące się na terenie powiatu kazimierskiego prawidłowo realizują podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

4. Wnioski

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz

zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2022 r. było prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne, prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnieniem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych oraz prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 108 obiektów. W 2022 r. skontrolowano 23 obiekty.

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2022 r.
5	7
6 – 20	9
21 – 50	4
51 – 100	2
101 – 250	1
>250	-
ogółem	23

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2022 r. przeprowadzono 25 kontroli w 23 zakładach zatrudniających 578 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	14
Substancje i mieszaniny chemiczne	2
Produkty biobójcze	9

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.

5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najczęściej kontroli w 2022 r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Produkcja wyrobów z drewna
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

W 2022r. najczęściej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja papieru i wyrobów z papieru
- Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
- Edukacja

W 2022 r. najczęściej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Opieka zdrowotna

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2022 r. kontroli wydano 7 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych
2. Uzupełnienia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy
3. Braku oceny ryzyka zawodowego na występowanie procesów technologicznych w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym.
4. Braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.
5. Braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.
6. Braku przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia, konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym noszenia ubrania ochronnego, działań zapobiegających wypadkom oraz koniecznych do podjęcia przez pracowników, podczas działań ratowniczych oraz wypadków.

7. Braku poinformowania pracowników o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

W 2022 r. w powiecie kazimierskim stwierdzono przekroczenia NDN hałasu w 1 zakładzie tj.
- 1 zakład zajmujący się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, 47 osób pracujących w przekroczeniach hałasu. Sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Przekroczenia NDN hałasu występują ponadto w 1 zakładzie pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN pracuje 6 osób.

Zakład ten jest objęty szczególnym nadzorem. Wprowadził w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2 Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2022 r. przeprowadzono 2 kontrole tematyczne w 2 zakładach wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. Ponadto w 2022 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 12 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne w zakładach je stosujących. Decyzji nie wydawano.

3.3. Czynniki rakotwórcze i mutagenne.

W 2022 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 2 przypadkach skontrolowano narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Wydano 1 decyzję. Decyzja dotyczyła: sporządzenia oceny ryzyka zawodowego na występowanie procesów technologicznych w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym, sporządzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia, konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym noszenia ubrania ochronnego, działań zapobiegających wypadkom oraz koniecznych do podjęcia przez pracowników, podczas działań ratowniczych oraz wypadków, poinformowania pracowników o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Decyzja została wykonana.

3.4 Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2022 r. przeprowadzono ogółem 9 kontroli w 7 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi. Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.5. Choroby zawodowe

W 2022 r. przeprowadzono 3 wizytacje w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 3 karty oceny narażenia zawodowego. Nie wydawano decyzji dotyczących chorób zawodowych.

4. Podsumowanie

W 2022 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzorowe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych).

W 2021 r. przekroczenia zapylenia i hałasu w 2 zakładach pracy natomiast w 2022 r. przekroczenia NDN hałasu stwierdzono w 1 zakładzie. Wynika z tego, iż warunki pracy pracowników poprawiają się z roku na rok.

W 2021 r. oraz w 2022 r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Brak chorób zawodowych oraz spadek nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2022. na terenie powiatu kazimierskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku Zdroju znajdowało się 39 obiektów nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobek – 2

Szkoły Podstawowe - 11

Przedszkola - 9

Zespoły Szkół – 8

Liceum Ogólnokształcące – 1

Domy z Pobytem Dziennym - 1

Domy z Pobytem Całodobowym -1

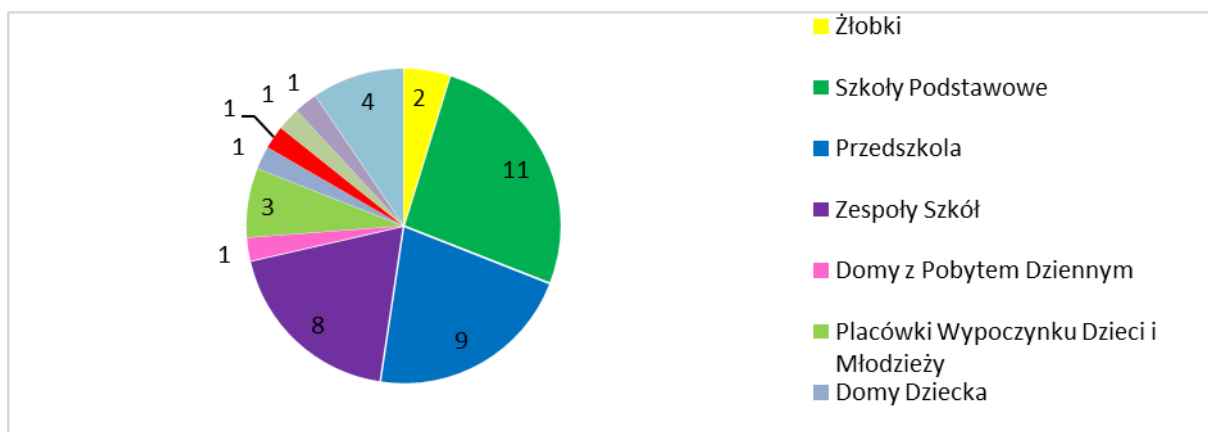
Domy Dziecka -1

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna -1

Mieszkania dla dzieci i młodzieży – 4

W 2022r. w powiecie kazimierskim skontrolowano 25 obiektów i 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo wychowawczych nadzorowanych w 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie kazimierskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2022r. przeprowadzili 21 kontrole stanu sanitarnego i higienicznego (żłobek, przedszkola, szkoły, warsztaty terapii zajęciowej, placówka opiekuńczo – wychowawcza, liceum ogólnokształcące) w tym 3 kontrole na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, 3 kontrole dotyczące analizy dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, 9 kontroli dot. przygotowania szkół do nowego roku szkolnego.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2022r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 5 decyzje merytoryczne (dotyczące poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian, sufitów w salach lekcyjnych, sanitariatach, szatniach, korytarzach i salach gimnastycznych; wentylacji mechanicznej w sanitariatach, stanu technicznego podłóg w korytarzach i salach dydaktycznych, schodów na trybunach, sztucznej nawierzchni boiska) oraz 5 decyzji przedłużających wykonanie zaleceń. Gminy niewykonanie decyzji tłumaczyły brakiem środków finansowych oraz wydatkowaniem środków na ogrzewanie szkoły.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 18 skontrolowanych placówek 2 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego,
- 1 placówki posiadały własne oczyszczalnie ścieków. Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej,
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć

W roku sprawozdawczym 2022r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2022r. w szkołach i przedszkolach na terenie powiatu kazimierskiego prowadzono 3 kontrole pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych (przebadano 261 dzieci).

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

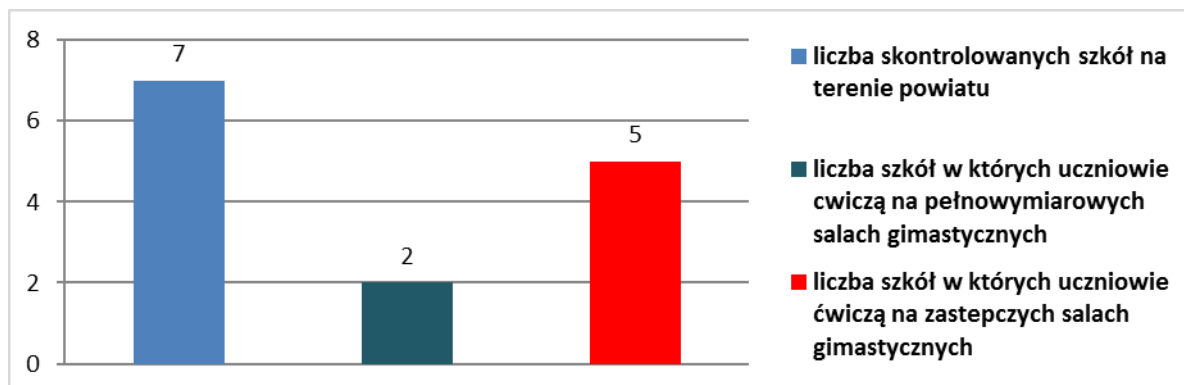
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r. (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu kazimierskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne , w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na 7 skontrolowanych w 2022r. szkół z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski korzysta 1 szkoła podstawowa i 1 zespołów szkół – łącznie 2 placówki. Pozostałe placówki tj; 3 szkoły podstawowe, 1 zespoły i 1 Liceum Ogólnokształcące zajęcia WF odbywają na zastępczych sal gimnastycznych.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2021r. na terenie powiatu kazimierskiego (skontrolowano w 2022r. 6 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2022r.

Wszystkie placówki tj. 1 szkoła podstawowa i 1 zespół posiadają szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski które są czynne lecz nie są wykorzystywane po każdych zajęciach WF lecz tylko po dodatkowych zajęciach.

Ponadto 1 szkoły podstawowe dodatkowo korzystały z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania .

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 1 placówkach, w tym głównym problemem było brak możliwości :

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego zorganizowano 3 placówki wypoczynku w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych) . Łącznie z wypoczynku skorzystało 51 dzieci.

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewnili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne , hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie w jednorazowe środki higieny osobistej , mydło do mycia rąk i środki dozwolone dezynfekcyjne. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół skontrolowano 6 szkół)

Na terenie powiatu kazimierskiego podczas kontroli bieżących w roku 2022 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 6 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 3 placówek wydawało posiłek jednodaniowy dla 222 uczniów.
- 3 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 472 uczniów.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo- wychowawczych zapewniła w 2021 r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2022r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 5 decyzje administracyjne podczas gdy w 2021r. wydano 1 decyzje.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdym zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażane w nowe meble i wyposażenie tj; pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.

9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2022 roku nadzorem objętych było 755 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 39 obiektów, tj. 5,2%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu kazimierskiego.

W 2022 roku wpisano do rejestru i wydano 10 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2022 r. w rejestrze figuruje 330 podmiotów o których mowa wyżej.

1 gospodarstwo rolne prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: produkcja mąki, tłoczenie na zimno, pakowanie w opakowania jednostkowe oleju konopnego, oleju z dyni, ostropestu, lnu, gorczyca, rzepaku, czarnuszki, słonecznika. Sprzedaż żywności wyprodukowanej w ramach RHD przez Internet. 1 podmiot prowadzi działalność w warunkach domowych: przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta, torty i babeczki z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajduje się również 1 obiekt prowadzący działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono 55 kontroli i rekontroli sanitarnych, wydano:

- 2 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego,
- 1 decyzję przedłużającą termin wykonania wydanej decyzji,
- 1 decyzję ograniczającą zakres prowadzonej działalności tj. zakaz obróbki wstępnej warzyw, owoców i mięsa,
- Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1700,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 4 kontrole w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 4 próbki środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 2 próbki sałaty, 1 próba bakłażanów, 1 próba ogórków kiszonych. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów chemicznych (metale, pestycydy, azotany, substancje konserwujące) – żadnej próbki nie kwestionowano.

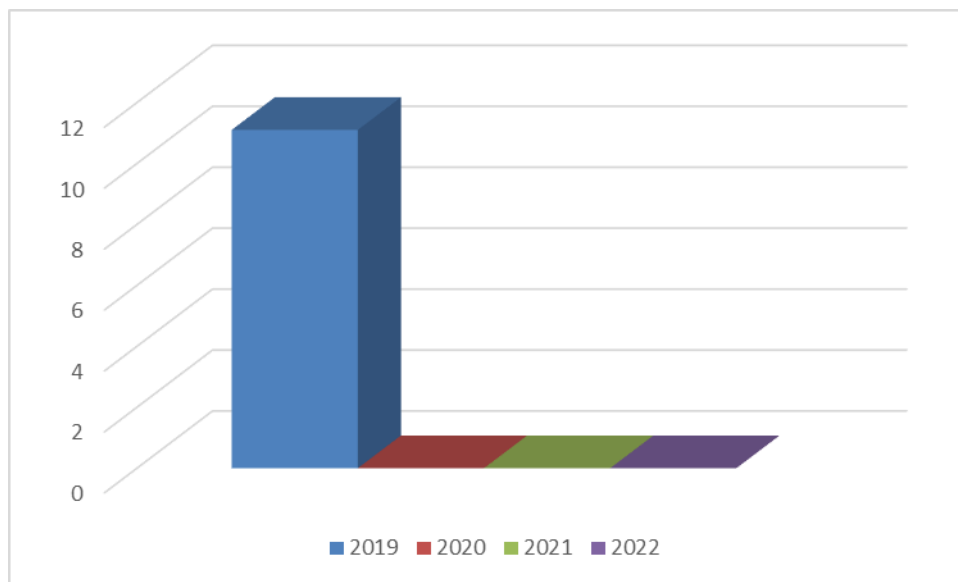
Przeprowadzono kontrolę u producenta ogórków kiszonych w związku z pismem przekazanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie dotyczącym wyników badań laboratoryjnych, w których stwierdzono nieprawidłowe oznakowanie na opakowaniu ogórków kiszonych, tj. nie wskazano w wykazie składników substancji konserwującej, tj.: kwasu benzoowego, którego obecność potwierdzono w badaniach laboratoryjnych badanego produktu. Podczas kontroli przeprowadzonej w przedmiotowym gospodarstwie pobrano do badania próbkę ogórków kiszonych w kierunku parametrów: zawartość substancji dodatkowych: substancje konserwujące. W wyniku otrzymanych badań stwierdzono, że zawartość substancji konserwujących (kwasu sorbowego oraz kwasu benzoowego) w badanych ogórkach kiszonych jest poniżej granicy oznaczania ilościowego.

W 11 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób

mających kontakt z żywnością. W 2021r. również żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

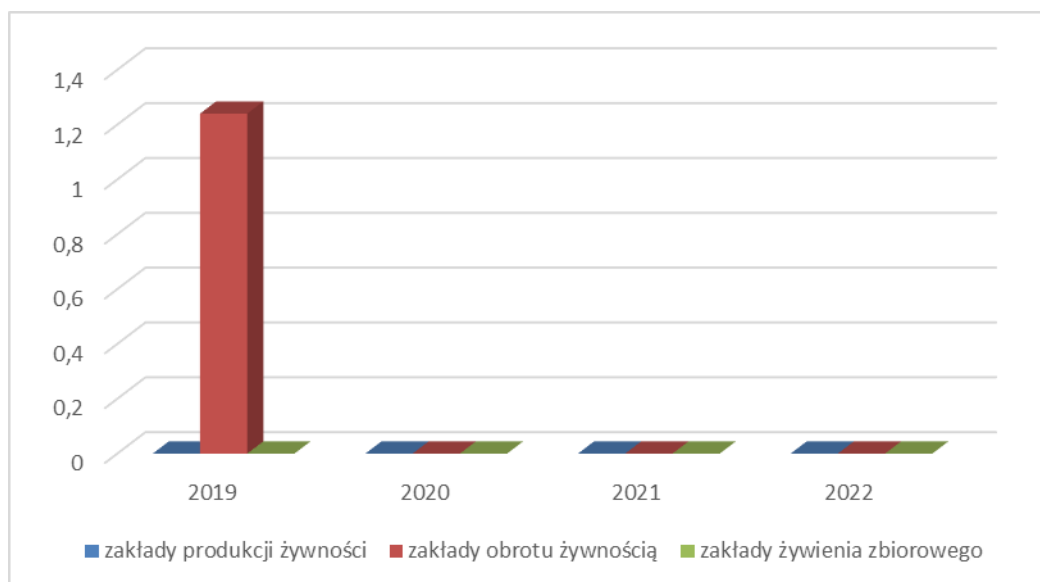
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

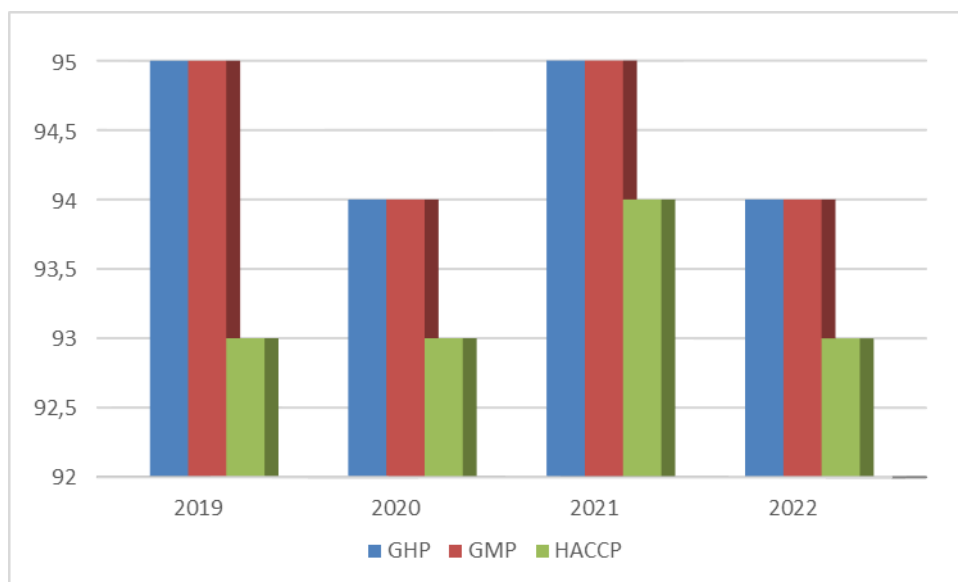
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, salach sprzedaży oraz zapleczu sanitarno – higienicznym personelu,
- brudne stoły produkcyjne, posadzka, brudne zlewozmywaki, umywalki,
- opakowania jednorazowe do pakowania środków spożywczych przechowywane w sposób narażający je na zanieczyszczenie, w brudnych szafkach,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, brak dostatecznej ilości pojemników na odpady, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak czystości otoczenia obiektów,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk, brak mydła dezynfekcyjnego, brak suszarki lub ręczników jednorazowego użytku, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak badań właścicielskich produkowanych wyrobów), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekcyjnych, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu w 2021r. - 95%, 2022r. - 94%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznemu pogorszeniu: 2021r. - 94%, w 2022 r. – 93%. W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności

poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga w dalszym ciągu stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

Ogółem w 2022 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 33 próbki środków spożywczych.

- Mikrobiologicznie zbadano 25 próbek.
- Chemicznie zbadano 8 próbek.

Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2022r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.

2. W związku z 28 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 16 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 5 kontroli oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu:

- **2 listki (40 tabletek)** produktu „Żuravit 100 kapsulek, seria 010122”, w związku ze stwierdzeniem białka orzeszków ziemnych płynnej lecytynie sojowej stanowiącej dodatek do żywności
- **15 sztuk** zestawu szklanek świątecznych ELOY Christmas Glasses 2pcs z kodem kreskowym 5904292755363, wyprodukowanego w Chinach przez Ningbo World Union IMp. & b Exp. Co. LTD, zakwestionowanego ze względu na stwierdzone przekroczenie migracji ołowiu i kadmu
- **6 sztuk** produktu pn. „Szczypce wielofunkcyjne nr artykułu: 230118-4, EAN 5903002301180, producent FACKELMANN GmbH+ Co. KG”, w sprawie stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych

3. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 5 obiektów, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanego obiektu oraz nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami (przepełniony pojemnik na śmieci). Ponadto w kontrolowanym obiekcie nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Mandat nałożono w obiekcie żywienia zbiorowego otwartego. Wydawano zalecenie z bezzwłocznym terminem usunięcia nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca, która nie wykazała nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektu.
4. W 2022r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestniczą w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
5. Przeprowadzono 2 kontrole w trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży w trakcie których dokonano 2 ocen żywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanego obiektu nie stwierdzano.

6. Wykonano 14 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 14,3% pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800 zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
7. Wykonano 4 oceny teoretyczne sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 2 w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 2 oceny żywienia w obiekcie prowadzącym żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego (obiekt żywienia zbiorowego otwartego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży.
8. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 9 kontroli. Wydano 7 decyzji zatwierdzających obiekty żywnościowe bezwarunkowo oraz 2 decyzje zmieniających dotychczasowy zakres prowadzonej działalności – rozszerzenie działalności.
9. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 3 kontrole: 2 kontrole potwierdziły zasadność interwencji, 1 interwencja nie potwierdziła się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 66%.
10. W związku z wystąpieniem ASF na terenie Polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 18 kontroli obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 złotych. Mandat karny nałożono za brak prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami, stwierdzono kosze na śmieci bez pokryw, przepełnione

pojemnik na odpady, nieuporządkowany teren w obrębie śmietnika. Zalecano wyposażyć obiekt w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. Zalecenie wykonano. W trakcie kontroli przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

Wnioski

W 2022r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył pomimo że nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu, stan wdrożenia systemu HACCP również uległ nieznacznemu pogorszeniu.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna w tym suplementy diety

Wzmożonego nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo, pomidorów i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Wzmoczonego nadzoru wymaga produkcja pierwotna warzyw i owoców ze względu na zanieczyszczenie pestycydami, tak ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów w produktach oraz ze względu na stosowanie pestycydów niepuszczonych na dane uprawy.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający pomimo 1% pogorszeniu. Wymaga on w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu kazimierskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności. W 2022r. wydano 2 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję przedłużającą termin realizacji wykonania wydanej decyzji, 1 decyzję ograniczającą zakres prowadzonej działalności, tj. zakaz obróbki wstępnej warzyw, owoców i mięsa (dotyczy obiektu obrotu żywnością).

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2022 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2022r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podjęmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu kazimierskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynowała 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 7 placówek z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

PSSE Busko – Zdrój, podczas porad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 147 dzieci oraz 127 rodziców.

Dzieci podczas zajęć zdobyły wiedzę jak radzić sobie w sytuacjach kiedy ktoś pali w ich obecności.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia ty tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, a jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórcy, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowało 10 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 343 dzieci oraz 303 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej (IV – VIII).

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 9 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

Koordynatorzy szkolni tego programu szczególną uwagę poświęcili problemowi używania e-papierosów przez młodych ludzi. Wynika to z rosnącego co roku odsetku nastolatków sięgających po tego typu produkty.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 405 uczniów oraz 53 rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 5 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku działań edukacją objęto 55 uczniów oraz 29 rodziców.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2021/2022 odbyła się II edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu kazimierskiego w programie wzięło udział 5 placówek, w związku z czym edukacją objęto 162 dzieci oraz 92 rodziców.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych **„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące tematycznie ze sobą.

Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, substancje psychoaktywne) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowały wybrane klasy w trzech szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu kazimierskiego (edukacją objęto 27 uczniów).

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A,B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
G W I A Z D A
N A D Z I E I

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2021/2022 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiły 2 szkoły ponadpodstawowe, w związku z czym edukacją objęto 71 uczniów.

Akcja Letnia 2022

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2022”.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz

odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, kolorowanek „Myję ręce” oraz kleszczowanek „Dowiedz się więcej o kleszczach” na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego na terenie powiatu kazimierskiego. Przeprowadzono także dwa spotkania profilaktyczne dla 125 uczestników kolonii.

Na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczano na bieżąco różnorodne informacje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w czasie wakacji – zatrucia grzybami, choroby odkleszczowe, zagrożenia wynikające z upałów, bezpieczne przechowywanie żywności.

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, PPIS w Busku – Zdroju kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska lokalnego oraz reagując na napływ uchodźców na teren powiatu kazimierskiego prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Broszury na temat „Izolacja domowa”, „Najważniejsze zasady bezpiecznego zachowania podczas epidemii koronawirusa”, ulotki „Co należy wiedzieć o gruźlicy” oraz ulotki i plakaty „Ważne informacje dotyczące HIV i AIDS” przygotowane w języku polskim i ukraińskim przekazano do wszystkich placówek opieki zdrowotnej oraz placówek pobytu uchodźców na terenie powiatu kazimierskiego.

Wnioski

Podjęte przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną różnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2022 roku do 16 maja na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwał ogłoszony stan epidemii, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej. Od 16 maja 2022r. na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwa ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (dyżurny telefon alarmowy) jak również zgłoszenia w systemie SEPIS. Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w planach zarządzania kryzysowego pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2022 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania

chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobą zakażoną).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie kazimierskim w 2022 roku **należy uznać za generalnie dobrą**. Nie obserwowano innego poza COVID-19 epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

W 2022 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1501 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. 75 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano 30 zgonów z powodu Coronavirusa z czego 29 osób miało choroby współistniejące. W okresie od 01.01.2022 r do 31.03.2022 r. objęto kwarantanną **2821 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **1196 osób zakażonych**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

W 2022 roku zarejestrowano w powiecie kazimierskim 2 ogniska wywołane zakażeniem SARS-CoV-2.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021 -2022 odnotowano w **2022 r. wzrost** zachorowań w stosunku do roku 2021 .

W 2022 r. na terenie powiatu kazimierskiego pińczowskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2022 r. na terenie powiatu kazimierskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 4303 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2021 r. – populacja 4241 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2022 r. **zarejestrowano 1** odczyn poszczepienny.

Wykonawstwo szczepień w powiecie kazimierskim w 2022 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się bardzo niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi wśród młodzieży w 14 roku życia, a także szczepienia p/odrze, śwince i różyczce w 10 roku życia.

Na terenie powiatu kazimierskiego w **2022 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju nie prowadził postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci

W **2022 r.** na terenie powiatu kazimierskiego **nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV.**

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, ich stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie kazimierskim został oceniony jako bardzo dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość pobranych prób	43	31	32	21	32	28
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	0	1	1	0	5	0
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	3	1	1	0	3	0

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2022 r. Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizowała ustawowe, podstawowe czynności i działania, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2022r. utrzymywała się na poziomie

porównywalnym

w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2022r. objęto nadzorem 39 placówek nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2022r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 5 decyzji administracyjnych. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarzkiej oraz opieki stomatologicznej.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2022r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 755 obiektów tj. o 10 obiektów więcej w porównaniu do 2021r. i o 49 obiektów więcej w stosunku do roku 2020r.

W ciągu 3 lat tj. od 2020r. nadzorem objęto 29 producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

W 39 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 55 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 3 kontrole interwencyjne na skutek interwencji konsumentów.

Z 39 obiektów skontrolowanych w 2022r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 1 zakładów, nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2022r. wydano 4 decyzje w tym 2 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję przedłużającą termin wykonania wydanej decyzji oraz 1 decyzję ograniczającą zakres prowadzonej działalności, tj. zakaz obróbki wstępnej warzyw, owoców i mięsa (dotyczy obiektu obrotu żywnością).

Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1700,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 6 obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w których nałożono 1 mandat karne na kwotę 200zł.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej na kwotę 305zł.

W ramach przeprowadzonego w 2022r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 33 próbki. Mikrobiologicznie zbadano 25 próbek, chemicznie zbadano 8 próbek. Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

W 2022r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

Nadzór nad warunkami pracy

W 2022 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych).

W 2021 r. przekroczenia zapylenia i hałasu w 2 zakładach pracy natomiast w 2022 r. przekroczenia NDN hałasu stwierdzono w 1 zakładzie. Wynika z tego, iż warunki pracy pracowników poprawiają się z roku na rok.

W 2021 r. oraz w 2022 r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Brak chorób zawodowych oraz spadek nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2022r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2022 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.